

beat roborem jure perpetuo. Facta donatio testamenti regis religiosi principis Adephonsi *coram episcopis et comitibus II.* nonas julii, era DCCCCXXXVII. Igitur memoramus et confirmamus quidquid devotissime avii, et parentes nostri huic sanctae aulae vestrae obtulerint, videlicet proavus noster divae memoriae Adephonsus princeps cuius memoria ejus sit in benedictione. Adephonsus rex servus Christi signo testamentum manu mea. Scemena regina similiter manu mea.

NOTA.

Esta escritura es confirmacion de la que tenemos publicada en el núm. 11 del presente apéndice. Aquella fué otorgada por Alonso segundo en 832, y ésta por Alonso tercero, sin citar autoridad del papa para nada.

Solo dice S. M. que cuando estaban en la consagracion de la catedral de Santiago le había presentado Recaredo, obispo de Lugo, una peticion, en la cual se quejaba de que á su diócesis se hubiesen dismembrado ciertos distritos para la iglesia de Oviedo; en cuya vista el rey conferenció el asunto con los obispos y magnates, y con su acuerdo resolvió compensar al obispo de Lugo concediéndole de nuevo los territorios de la diócesis de Braga y los honores de metropolitano.

Merece observacion particular la expresion de concederse al obispo de Lugo la diócesis de Orense, siendo así que estaba restaurada su silla, y tenia obispo puesto por este mismo rey desde antes del año 877, como consta de la escritura de 886 que hemos puesto en el núm. 11 de este apéndice. Florez observó con razon que la persona encargada de extender esta acta de Lugo en 899, tomó las expresiones de la que había otorgado el rey Alonso segundo en el año 832, núm. 11 del presente apéndice; y como se proponía por objeto principal el de los honores metropolitanos del obispo de Lugo, no reparó en que su silla se hallaba con prelado propio: por lo cual copió la cláusula con todas sus palabras.

Sin embargo por la escritura que veremos del año 1071, en que el rey de Castilla y Leon Sancho segundo restauró total y perpetuamente la silla episcopal de Orense, parece que la restauracion hecha en 877, y reducida á instrumento público en 886, había sido parcial, y que la ciudad de Orense prosiguió sin catedral hasta dicho año de 1071.

Núm. 20.

Demarcacion del obispado de Oviedo por el rey Alonso tercero en 20 de enero de 905, adjudicándole tambien muchos territorios de los obispados de Leon, Astorga, Zamora y Palencia.

Esp. Sagr. tom. XXXVII. Apénd. XI.

In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, cuius regnum et imperium sine fine permanet in saecula saeculorum. Amen. Ego Adephonsus rex, filius Ordonii regis, quartus in successione regni Casto Adephonsus, una cum conjuge mea Scemena regina, necnon filiis nostris Garsea, Ordonio, Gundisalvo ovetano archidiacono; Freyla et Raneniro, facimus eftam testamenti Ovetensi ecclesiae sancti Salvatoris de nostris castellis prae nominatis et de nostris monasteriis, villis prae nominatis: confirmamus etiam privilegia testamenti, sicut sunt confirmata, et concessa ab antecesoribus nostris regibus; et concedimus hic in Oveto illud castellum quod à fundamento construximus, et super portam ipsius castelli in uno lapide illam concessionem scribere in testimonio mandavimus, sicut hic subtilavimus, et foris juxta illud castellum palatium, ubi paueamus, magnum fabricabimus.— *In nomine Domini Dei salvatoris nostri Jesu Christi sive omnium sanctorum, sanctae Mariae semper virginis cum biesnis Apostolis, ceterisque Ss. Martyribus, ob cujus honorem templum istud aedificatum est in hunc locum Oveti à quodam religioso principe, à cuius namque discessu usque nunc*

quartus ex illius prosapia in regno succedens consimilis nomine Adephonsus princeps, divae memoriae Ordonii regis filius, hanc aedicare sanxit munitione cum conjugi Scemena et quinque natis, ad tuitionem munitionis thesauri aurei hujus sanctae ecclesiae residendum indemne, carentes (quod absit) dum navalis gentilitas piratico solent exercitu properare, ne videatur aliquid deperire, hoc opus à nobis offertum eidem ecclesiae perenni sit jure concessum.— Concedimus in primis ex facultatibus nostris praefatae Ovetensi ecclesiae ornamenta aurea, argentea, eborea, auro texta. Pallia et Siriga plurima: libros etiam divinae paginae plurimos. Tradimus insuper sub Naranco monte ecclesiam S. Vincentii cum exitus per totum Narancum cum Pumario magno integro circunvallato undique empto quingentis solidis argenti purissimi. Ex alia parte ipsius montis Linio, cum palatiis, balneis, et ecclesia S. Michaelis cum Pumario magno circunvallato cum serna capiente trecentos modios semente: cuius terminus est à parte occidentis per terminum fluminis Aramarii; à parte verò meridie et orientis per terminum Constanti et Suedo et per terminum Januale; et à Bienco usque ad exitum montis Naranici ab integro cum braneas prae nominatas, Portales, Gamoneto, Cogullos, Obrias, juxta Ovetum à villa Mendoles cum ecclesia sanctae Mariae. In suburbio Oveti monasterium sancti Juliani cum suis adjacentiis ab integro, et ecclesiam sanctae Mariae de Tiniana cum suis adjacentiis ab integro; et ecclesiam sanctae Eulaliae de Fugila cum suis adjacentiis; et ecclesiam sanctae Mariae de Luco cum suos muros antiquos integros cum suis adjacentiis, et ecclesiam sanctae Crucis de Andorga cum suis adjacentiis, et ecclesiam sancti Petri de Nora cum suis adjacentiis. Castellum etiam concedimus Gauzone in cum ecclesia sancti Salvatoris quae est intra Camomone cum sua mandatione, et cum ecclesiis quae sunt extra illud castellum, videlicet ecclesiam sanctae Mariae sitam sub ipso castro. Monasterium sancti Michaelis de Quilofio per suos terminos et locos antiquos, id est per

terminum de illo molino, qui est de castro Gauzone, et inde per rivulum aquae dulce, de usque ad terminum sanctae Mariae ad agro Befane, et inde directa linea ad Caballozu: ex alia parte per terminum de Petro usque in Serenata, usque in Jaya scripta, et conjungit se usque in Carralem quae discurrit ad Gauzonem, et pertransit per ipsam Carralem usque ad casam Arbigadi, et usque in casam de Donela, et conjungit se ad illum molinum supra memoratum, qui est juxta Gauzonem, et infra ipsos terminos ecclesiam sancti Saturnini cum suis adjacentiis, et villam Aviles secus oceani maris cum ecclesia sancti Joannis Bautistae, et ecclesiam sanctae Mariae in Aviles. Ecclesiam sancti Martini de Celio cum suis adjacentiis. In ora maris ecclesiam sanctae Mariae de Mare cum omnibus bonis et adjacentiis suis et cum officinis Salinarum. Et ecclesiam sancti Vincentii de Lotares cum omnibus suis appendiciis, montibus, fontibus et aqueductibus. In Spilonga ecclesiam sancti Petri. In monte longo ecclesiam sancti Stephani. In Illias ecclesiam sancti Juliani. In Tabaza ecclesiam sancti Joannis cum sua villa. In Obonio ecclesiam sancti Joannis de Perbeza. In Cardeto ecclesiam Ss. Justi et Pastoris. In monte de Zelones ecclesias multas prae nominatas ab omni integritate, id est sanctae Mariae de Arren; sanctae Mariae de Entromero; sancti Saturnini et villam Caroceda; sancti Martini de Carlu; sancti Clementis de Canales; sancti Vincentii de Cabello; sancti Tirsi; sancti Aciscli; circa Condres, ecclesiam sancti Andreae, circa castellum; sancti Joannis de Edrados, sancti Petri de Nabes; sancti Stephani de Bianio; sancti Genessi de Cotones; sancti Joannis de Langazales; et una villa Villela, et sanctae Mariae de Jarznis ab integro. Civitate Gegione cum ecclesiis quae intus sunt, cum omni integritate sua; et foris muros, ecclesiam sancti Juliani; et ecclesiam sancti Thomae de Vadones cum sua villa; et ecclesiam sanctae Mariae de Coltroces per suos terminos ad occidentalem partem per Tiegiba, et per viam publicam, quae discurrit ad ecclesiam sancti Felicis, cum omnibus bonis suis;

et agros duos magnos, qui sunt subitus ipsam ecclesiam; et villas duas, unam in Arogias, aliam in Dilaor. In villa Vissores ecclesiam sancti Stephani. In villa Arales ecclesiam sancti Vincentii. In Domedonia ecclesiam sanctae Crucis. In Nataleo ecclesiam sanctae Eulaliae. In Nabeces ecclesiam sancti Romani cum omnibus bonis et adjacentiis suis et cum officinis Salinarum. In Bayas ecclesiam sancti Felicis cum omnibus adjacentiis suis cum officinis Salinarum. In territorio Prabiae monasterium sancti Joannis Evangelistae, ubi jacet Silus Rex, et uxor ejus Adosinda regina cum medietate totius mandationis regalis; villas sernas, terras cultas et incultas, montes, venationes, azoreras, fontes, prata, pascua, sexigas molinarias, et in officinis Salinarum, piscatoribus, fluminibus et eflaris, in aqueductibus, in servis, in anallis, in Braneis, simul cum ecclesia sanctae Mariae super flumen Nilonis, cum multas sernas magnas, et cum villas. Villa Agones cum suis adjacentiis, villa quae dicitur Corenaias cum suis adjacentiis. Villa quae dicitur Planos cum suis adjacentiis. Ecclesiam sancti Jacobi cum suis adjacentiis. Ecclesiam sanctae Mariae cum suis adjacentiis. Bances cum suis adjacentiis. Ecclesiam sanctae Mariae de Balandres cum suis adjacentiis. Villa Froiane per suos terminos ex una parte, et alia duo flumina. Villa Masgotel, villa Kelienes. Ecclesiam sancti Andree de Campo cum suis adjacentiis, et villas quae sunt in Labio. Ecclesiam sancti Justi et Pastoris cum suis adjacentiis. Ecclesiam sancti Jacobi cum suis adjacentiis. Ecclesiam sancti Joannis cum suis adjacentiis, et cum suos veneros de ferro: ecclesiam S. Petri cum suis adjacentiis. Ecclesiam sancti Stephani in ora maris. Ecclesiam sanctae Mariae de Cautarreto cum sua villa, et cum suis familiis et bustis, prénominate Braneam Sebi, Plano de Branea Oreliariz; Branea longa: Petrafita, Ballina, Bustello, Cros, Silvatosa, Branea Travessa, Petroso, Jaeto, illos pontes Perrovorus, et per in territorio Maliato, monasterium sancti Martini cum sua villa. Intus māre ecclesiam sancti Martini cum sua villa, sita in ora ma-

en queles se basa?
En queles se basa?

rīs, aliam ecclesiam sancti Martini cum villa nomine Merana. In solorio monasteria sancti Martini, et sanctae Eu-liae de Lorcoicio cum sua villa integra per suos terminos antiquos, et suas degancas Cozares sancti Andree. In littore maris illa Busta media, et in Sabata, et in Labando, et in Bustalega in ribulo de Lebiardo; serram in Malayo quae vocatur Movelia juxta Becanam. In Sarrenio ecclesiis sancti Stephani de Legules; sancti Petri de Pissieras; sanctae Eulaliae de Arco; sancti Jacobi de Ambas; sancti Martini de Sanas; sanctae Mariae in Pendra; sancti Jacobi de Tiorone; sancti Jacobi de Corelis. In Sano Aliberdone ecclesiam sanctae Mariae. In Aspergia ecclesiam sancti Juliani. In Leoria ecclesiam sancti Stephani. In Pinierolas ecclesiam sanctae Mariae. In monte de Albo ecclesiam sancti Juliani. In Sionès ultra Trubiam, ecclesiam sancti Martini super flumen Aller, ecclesiam sancti Juliani de Noceto per suos terminos, per illud flumen de illa Concha, per terminum sanctae Mariae de Turonne usque in summitatem montis, infra hos terminos cum omni integritate.—Super flumen Lenae, villam quae dicitur Terminalia ab integro, et ecclesiam sancti Vincentii cum omnibus suis adjacentiis. In Salerta, juxta flumen Aller, ecclesiam sanctae Mariae. Inter Ornam et Lenam, ecclesiam sanctae Mariae de Bendonios, et ecclesiam sanctae Mariae de Campomanes cum omnibus bonis et adjacentiis suis: et Monasterium sancti Claudii per suos terminos et villam quae dicitur Erias cum suis deganeis; et ecclesiam S. Martini super flumen Lena cum suis adjacentiis. Et super Lenam ecclesiam sanctae Mariae de Castello, et sancti Andree, et sancti Salvatoris de Guiodoro, et sancti Felicis de Banao, totas cum suis adjacentiis; et monasterium sanctae Eugeniae de Moreta cum omnibus deganeis suis.—Super flumen Ferros monasterium sanctae Mariae de Paramos cum omnibus deganeis suis sub porta Tilobriga. Secus flumen Orna villam integrā quae dicitur Barcena, cum ecclesia sanctae Mariae cum suis adjacentiis. In valle de Quiros ecclesiam sancti Vincentii de Lim-

ba cum suis adjcentiis. Secus flamen Narcea, sub suo situ inferiori, unam magnam veneam in medio plano.—Concedimus in Commissio de Salerto de termino de Montemalo usque in rivulum Navella; item et villare quod dicitur Lamas cum omnibus bonis suis. In Labinatorio, sernas nostras magnas, et castrum de Meduales, et sub ipso castro, sernam unam magnam ad sursum usque ad terminum de Dorla ex integro, et in Pentilliese sernas nominatas Riella, Flanossa, villare usque ad montem Album, et usque ad flumen Pioniam; ex alia parte per serram quae discurrit ad Petras Nigras ex integro.—In Tinegio, secus flumen Arganza, monasterium sanctae Mariae cum sua villa integra, cum suis adjcentiis et villis, et cum deganeis quas habet in Galletia juxta flumen Minei et cum ecclesiis quae sunt in Berretro ad portum Abbati Fesineto. In territorio Pesgos juxta Cangas, monasterium sancti Martini cum sua villa integra.—Inter Navia et Ove secus flumen Purcia, monasterium fundatum nomine sanctae Columbae per suos terminos directos per Arroyamala, per viam quae exit per montem Lebodigo per ad illa penna de Albaninas et exit ad Leiro, et inde venit ad intra Octisa de monte Auto, et inde per Paratella et per monte Berroso, et indirectum per ad Teulei per viam quae discurrit de penna Auta, et de Armale per Adfocatinas et per illo cotto de Noceta usque Capanna Mariani, infra hos terminos ab omni integritate cum familia multa et villis multis intus et foris paenominatis.—Foris montes in mandatione Legionensi; in Arbolio monasterium sancti Cypriani et in gyro ipsius monasterii per spatium septuaginta duorum passuum, in unoquoque passu duodecim palmos cum omni integritate cum exitus, prata, pascua, fontes, terras cultas vel incultas, aquas aquarum cum eductibus earum et sexigas molinarias, sive et piscarias. In territorio Gondoniensi ecclesias tres. In Follieto ecclesiam sancti Michaelis: juxta rivulum Bermiga ecclesiam sanctae Luciae. In Orgas ecclesiam sancti Martini; has tres ecclesias concedimus cum exitus,

et fontes, montes, prata, pascua, aquas aquarum cum eductibus earum, et sexigas molinarias sive et piscarias.—In Extonza, ecclesiam sancti Stephani. In Celisca, ecclesiam sanctae Eulaliae. In Euronio, ecclesiam Ss. Cosmae et Damiani cum tota ipsa villa, et omnibus bonis ejus. Super flumen Torio, ecclesiam sancti Felicis; et ex alia parte in loco qui nuncupatur super ripam, monasterium sanctae Crucis, quod dicitur Cigoniola, vallata in gyro et cotata, et foris cotum suas haereditates, et vineas exitus, fontes, montes, prata, pascua et cum feligresiis trium villarum, Villabenti, Golpellare et Endale.—Super flumen Bernuga in Cacantes, ecclesiam sancti Felicis cum omnibus bonis suis, et secus illud flumen villam quae vocatur sancti Martini de Quadros, sicut ei possuimus cotum in circuitu per totas partes: et extra suas haereditates, quae foris illum cotum sunt, terras cultas vel incultas, arbores fructuosas vel infructuosas, fontes, prata, pascua, montes usque ad ultra vallem et infra vallem Septimanam, et per illam lumbam usque in Aquavezo.—In Berniga secus ipsam villam sancti Martini, aquas aquarum cum eductibus earum, et sexigas molinarias, sive et piscarias de illa seca usque in ora Valliscastri.—In fine vallis Oncinae, ecclesiam sanctae Eulaliae, cum sernas, et vineas integras usque in viam quae discurrit in Legionem, terras cultas vel incultas, fontes integras, exitus per omnes partes, prata, pascua, montes, aqueductos, et cum feligresiis quatuor villarum, Ripasica, Villanova, Terreros, Oncinella. In territorio Cosanca, villam quam dicunt sancti Æmiliai, quae ab antiquis vocabatur *Sanctos medianos*, ex integro, per suos terminos et locos antiquos, per terminos sancti Vincentii: et villam Mañan, et per Zuares et per Lagunam; et alia parte per flumen *Stula* cum sexigas molinarias sive et piscarias, prata, pascua, exitus, fontes, montes sicut ea nos purificabimus. Intus castrum de Coianka, ecclesiam sancti Salvatoris et sanctae Mariae, et omnes ecclesias quae intus vel foris sunt in ipsa villa cum omnibus bonis suis. Inter Coianka et Beneservande, sernas multas magnas

et integras.—*De omnibus ecclesiis quae sunt de terminis de Astorice usque in flumen Carrione in loco ubi nascitur, et usque se jungit in Pisorga, et usque ad Zamora, medietatem concedimus omnium ecclesiarum parochiarum Ovetensi ecclesiae; aliam medietatem Legionensi ecclesiae.—Parentiam item concedimus cum sua dioecesi.*—Concedimus intra civitatem Zamoram, balnea, quae construximus ibi, quae adquirunt per unumquemque mensem viginti solidos, ad opus luminis Ovetensis ecclesiae.—In suburbio Zamoram, villam integrum cum ecclesia sancti Mametis, cuius termini sunt per stratam publicam quae discurrit ad supradictam civitatem usque ad summum cacumen montis, à parte orientali de sursom per villam Froylani usque ad villam quae dicitur *Turris*, et pervenit in circuitu unde prius duximus ad viam publicam. Et in villa quae dicitur *Pelagi*, secus flumen Aratoe, nostram portionem ab integro, tam populatam, quam impopulatam, et molinos et pescationes, sicut nos eam purificabimus; et monasterium sancti Petri in loco qui dicitur *Turon*, secus flumen *Orbigo*. In Ordas, monasterium sancti Joannis Baptista cum omnibus suis haereditatibus, et appendiciis ab integro, et cum pescationibus in praedicto flumine. Omnis homo ex qualicunque fuerit progenie, qui adquisivit, vel adquisierit, concessit vel concesserit aliquid huic suprasatae ecclesiae, dignam remunerationem accipiat à Domino Deo cum sanctis et electis aeo perpetuo.—Omnia haec supradicta monasteria, ecclesiias, villas, haereditates cum familiis concedimus ab integro cum exitibus in gyro, cum momibus, cum azoreras, vocationibus, fontibus, pratis, pascuis, braneis, aquis aquarum, cum eductibus earum, cum molinariis et piscariis in fluminibus, et in mari, sicuti nos possedimus jure quieto, sic concedimus praefatae ecclesiae jure perpetuo; et mandamus, ut omnes concessiones quas à qualicunque persona ingenua concessae fuerint usque in finem mundi Ovetensi ecclesiae, talem roborem, et cotum habeant, quales habent, et nostrae concessiones.—Et quicunque servorum nostrorum vo-

luerit, licentiam habeat dandi ecclesiae quintam partem suae haereditatis. Siquis tamen, quod fieri minimè credimus, tam nos, quam aliquis ex progenie nostra aut extranea, hanc chartulam testamenti frangere tentaverit, in primis oculorum caret luminibus, et cum Iude Domini proditore damnatus luat poenas in aeternis ignibus, nec habeat partem cum sanctorum agminibus, et pro temporali damno se ipsum in servitutem ecclesiae sancti Salvatoris redigat: et episcopo seu cultoribus ejusdem ecclesiae mille libras purissimi auri persolvat et quantum in calunnia miserit, in duplo reddat.

Facta scriptura testamenti, et tradita ecclesiae S. Salvatoris sedis Oveto illius in praesentia episcoporum atque orthodoxorum, quorum subtus habent signacula, die XIII kalendas februarii, discurrente era D.CCCCXIII. anno feliciter gloriae regni nostri XXXVIII.

In Dei nomine commorantes in Oveto.—Adephonsus rex hoc testamentum dotis et donationis à nobis factum conf. Scemena regina hoc testamentum à nobis factum conf. Garsea conf. Ordonius conf. Froyla conf. Ranimirus conf. Sub Christi nomine Gomellus Ovetensis episcopus conf. Sub Christi nomine Froylanus Legionensis episcopus conf. Sub Christi nomine Nausti Conimbrese sedis episcopus testis. Sub Christi nomine Sisnandus Triense sedis episcopus testis. Sub Christi nomine Recaredus Lucensis sedis episcopus, testis. Gundesalvus decanus conf. Rodulfus abbas Ovetensis testis. Abdias abba de sancto Jacobo testis. Hacenus presbyter primi cleris. Frantila presbyter et primus cleris testis. Theodegutus Biacensis archidiaconus testis. Saharius diaconus et majordomus testis. Gundisalvus diaconus de sancto Jacobo testis. Lucidius Vimarani testis. Erusinandi testis. Gundisalvus Betoti testis. Munio Eroti testis. Adulfus diaconus qui hunc testamentum scripsi.

NOTA.

No cabe testimonio mas claro de la libertad con que los reyes procedian por sí mismos á lo que consideraban oportuno en los asuntos de territorio diocesano.

Sin consulta con el papa, sin concilio de obispos, sin cortes, y sin consejo de estado, adjudica el rey á la diócesis de Oviedo pueblos de las de Leon, Astorga, Zamora y Palencia, y parte los de ésta entre Oviedo y Leon; con lo cual se conforman la reina, los infantes hijos suyos, y los obispos de Oviedo, Leon, Coimbra, Iria y Lugo, que seguían entonces la corte; siendo de notar que el obispo de Leon era san Froilan.

Núm. 21.

Concilio de Barcelona en el año 906, del cual consta que Wifredo, conde de Cataluña, había restaurado el obispado de Vique.

Balucio, *Miscelaneas* tom. VII pág. 51, y Esp. Sagr. tom. XXVIII. Apénd. IV.

Annuente atque inspirante divina clementia, anno verbi incarnati DCCCVI. conventus pontificum reverendorum factus est apud nobilem civitatem Barchinonam; in quo adfuerunt reverendissimus metropolitanus Arnustus primae Narbonensis civitatis antistes, pariterque servus Dei, et Renardus, necon Aginthus, et Nantigius, seu etiam Idalcarius et Theudericus, sanctissimi praesules, eximiusque princeps et marchio Wifredus, cum iis etiam abbatibus et diversi ordinis clericorum maxima congregatio, et religiosorum laicorum immodica caterva. His igitur omnibus in ecclesia S. Crucis in unum congregatis, surrexit quidam in medio sanctae religionis episcopus Ausonensis ecclesiae, nomine Idalcarius proferens quaerimoniam suaec ecclesiae, dicensque: Attendat et consideret vestra reverenda paternitas, reverende

archipresul Arnuste, necon et omnes qui in hoc sacro concilio adestis. Cum priscis temporibus tota Hispania atque Gothia sacris insisteret eruditionibus, et vernaret clero, ac fulgeret ecclesiis Christo dicatis, inter reliquas, ipsa quoque Ausonensis ecclesia nobilis habebatur. Peccatis vero exigentibus illorum qui tunc habitatores erant illarum terrarum, ut omnes nostis, barbarico gladio divino judicio traditi sunt, ita ut nec aliquis christianorum in praedicto pago Ausone remaneret.

Post multorum autem annorum curricula misertus Dominus terrae, suscitavit in ea nobilissimum principem Wifredum et fratres ejus qui ex diversis locis et gentibus homines pio amore colligentes, praelibatam ecclesiam cum suis finibus in pristinum instauraverunt statum. Cum autem adhuc in paucitate consisteret, et nequam talis esset ut per seipsum, sicut antiquitus, episcopum habere posset, adhuc praeditus marchio rogavit reverendissimum Sigebodus episcopum Narbonensem metropolitanum, ut jam fatam ecclesiam sub suo teneret regimine, et tam per se quam per suos convicinos suffraganeos illam ordinaret atque disponeret, donec faciente Deo paulatim ad incrementum perveniret, qualiter in ea proprius episcopus juxta antiquum morem consistere posset. Cum vero pietas superni numinis ipsam ecclesiam per jam dictum principem longè latèque dilatasset, et cuncti cernerent illam proprium debere episcopum habere, jam venerabili Sigebodo divina vocatione ex hac luce substrato, expetivit tam idem marchio quam omnis clerus et populus Ausonensis reverendum Theodardum praelibatae sedis Narbonensis pontificem, ut saepe dictae ecclesiae Ausonensi proprium ordinaret episcopum. Qui una cum ceteris pontificibus, dignis illorum petitionibus annuens, in pontificem ejusdem ecclesiae decessorem nostrum divinae memoriae Gotmarum sacra benedictione consecrare non distulit. Illis quoque universae carnis viam carpentibus, eximio archipontifice Arnusto Narbonam Theodardo succidente, me quoque immeritum Ausonensi per cleri et plebis electionem praefecit ecclesiae.

*